

Cure & Care Development

organiseert

**BASISCURSUS
COGNITIEF GEDRAGSTHERAPEUTISCH WERKER**

30 augustus – 13 december 2018
Docent: drs. E.W. Berretty

BASISCURSUS COGNITIEF GEDRAGSTHERAPEUTISCH WERKER

- Omvang cursus:** De cursus omvat 8 bijeenkomsten van 6 uur exclusief pauze
- Urenverdeling:** 48 contacturen en (minimaal) 100 werkuren
- Data:** 30 augustus, 13 en 27 september, 11 oktober, 1, 15 en 29 november en 13 december 2018 (reservedatum: 20 december)
- Tijden:** 10:00 uur tot 17:00 uur (incl. 2 x 15 min. thee-/koffiepauze en 30 minuten lunchpauze)
- Lunch:** De lunch wordt verzorgd door de organisatie.
- Plaats:** Cure & Care Development, Oude Oeverstraat 120 te Arnhem
- Docent:** **drs. E.W. Berretty**
Drs. E.W. Berretty is klinisch psycholoog - psychotherapeut en supervisor bij VGct en NVP. Hij is lid van verdienste VGct, o.a. vanwege diens bijdragen aan de opleiding CGW van de VGct. Hij is als coördinator psychotherapie in de opleiding psychiatrie verbonden aan de Parnassiagroep en zelfstandig werkzaam als supervisor, leertherapeut en docent. Hij schrijft vanaf 1984 over angst-, dwang- en persoonlijkheidsstoornissen cluster-C.
- Projectcoördinator:** Masha Sanders-van Meeteren (m.sanders-meeteren@curecare.nl)
- Huiswerk:** In de cursus wordt gebruik gemaakt van te bestuderen literatuur, van voorbeeldcasuïstiek, en van casuïstiek van de cursisten zelf. Voor iedere bijeenkomst wordt huiswerk gemaakt in de vorm van het bestuderen van relevante literatuur, het eventueel opzoeken van literatuur en het uitvoeren van praktijkopdrachten.

Toetsing en opdrachten:

- 1) **Actieve participatie** van de cursisten.
- 2) **Onverwachte vragen** gedurende de cursusdag. Hiermee wordt enerzijds kennis getoetst, anderzijds kennis herhaald en bestendigd.
- 3) **Intervisie- en/of interactie- en subgroepopdrachten** en terugkoppeling daarvan plenair.
- 4) In zitting 7 wordt een **eindtoets** afgenomen bestaande uit 15 multiple choice vragen en 2 bonusvragen. Goed beantwoorde bonusvragen kunnen het aantal fouten verminderen. Bij teveel fout wordt een 'take home' tentamen gemaaild als herkansing.
- 5) **Duo of Trio Casus Praktijkopdracht:** In een nog nader te bepalen duo of trio wordt een casusconceptualisatie voorbereid en gepresenteerd vanaf bijeenkomst 3. Deze wordt als volgt beschreven en voorafgaand aan de bijeenkomst naar de docent en de cursisten gemaaild:
 - a. Klachten en diagnose DSM IV/5
 - b. Beschrijvende diagnose en FA/BA
 - c. Een beargumenteerd behandelplan in relatie tot de analyses
 - d. Fasering van interventies
 - e. Koppeling van de interventies aan de analyses
 - f. Therapeutische context
 - g. Therapeutisch systeem

Na het presenteren van de casus bereidt iedere cursist afzonderlijk een videofragment voor met een interventie zoals tijdens de cursus geleerd. Een van deze video's betreft de casus die als uitgangspunt is genomen voor de presentatie. De video beslaat een fragment van 10 min aaneengesloten beeldmateriaal.

De inhoud van de presentatie en de video wordt beoordeeld. In geval van onvoldoende wordt om aanvulling/aanpassing gevraagd. In extreme gevallen kan om een geheel nieuwe casus worden gevraagd.

6) Duo of trio presentatie van onderdeel van protocol

Aanwezigheid: Conform eisen VGCT is aanwezigheid vereist van tenminste 90%. Omdat de cursus verspreid over 8 dagen (=16 dagdelen van 3 uur elk) gegeven wordt is de maximaal toegestane afwezigheid 1 dag (6 uur = 12,5%). In dat geval dient een vervangende opdracht te worden uitgevoerd betreffende het gemiste onderdeel ter compensatie van de gemiste uren. Worden 2 dagen gemist (=25%) dan zal geen certificaat kunnen worden verstrekt. Dient zich in deze een noodgeval aan (dit ter beoordeling van de docenten) dan kan worden overwogen betreffende cursist in de gelegenheid te stellen de betrokken dagen in te halen in een latere identieke cursus binnen een periode van een jaar na start van onderhavige cursus.

Erkenning: Erkenning wordt aangevraagd als cursus Cognitief Gedragstherapeutisch Werkende bij de VGCT voor 48 contacturen. De cursus dient met inbegrip van het aantal werkuren tenminste 100 uren te beslaan. Er dient dus rekening te worden gehouden met minimaal 52 uur huiswerk. In de praktijk is overigens gebleken dat cursisten gemiddeld 60 uur in totaal voor het huiswerk nodig hebben. (Vooral in het begin kan de benodigde tijd oplopen. Later wanneer men meer vertrouwd is geraakt met de gebruikte termen en protocollen zal dit naar verwachting minder het geval zijn.)

Leerdoelen

Kennis

Kennis hebben van het cognitief gedragstherapeutische proces. Het kennen van de basale cognitieve gedragstherapeutische elementen hierbinnen: weet hebben van de verschillende motiveringstechnieken, cognitieve technieken, operante behandelprincipes, ontspanningsoefeningen, zelfcontrole procedures en procedures van geleidelijke exposure als basistechnieken van de cognitieve gedragstherapie.

Vaardigheden

De vaardigheid bezitten om gedragstherapeutische instrumenten en technieken te gebruiken als het maken van een functie- en betekenisanalyse, het registreren en meten van gedrag, het motiveren van en onderhandelen met patiënten, het opzetten en uitvoeren van stappenplannen, het uitdagen van gedachten en het onderhandelen over gedragsexperimenten, evenals het toepassen daarvan in gedragstherapeutische groepsonderdelen; toepassing van protocollen in de ambulante GGZ bij tien veel voorkomende stoornissen, met name de paniekstoornis en agorafobie, sociale angststoornis, dwang, hypochondrie, onverklaarde lichamelijke klachten, post traumatische stressstoornis, depressie, ongewenste gewoonten en alcoholproblematiek, de vaardigheid ontwikkelen om bovenvermelde technieken althans op basaal niveau aan patiënten te presenteren en ze toe te passen. De nadruk zal liggen op het leren omgaan met mogelijkheden en moeilijkheden die zich in de interactie met de patiënt voordoen.

Attitude

In staat zijn tot een respectvolle bejegening van de patiënt: diens probleem als zodanig erkennen, hem aan het denken zetten over de mogelijke aanpak ervan, hem weten te motiveren voor verandering en het in goede samenwerking meedenkend aanbieden van mogelijke interventies die verandering kunnen bewerkstelligen. Een visie hebben op de positie van de gedragstherapeutisch medewerker in het werkveld in relatie tot de gedragstherapeut en overige behandelaars. Aan het slot van de cursus vindt een systematische bezinning plaats op de kansen voor generalisatie van het geleerde in ieders eigen individuele dagelijkse praktijk.

Inhoud

Nadat de cursisten een inleiding in de leertheorie hebben doorlopen worden in de eerste helft van de cursus basisvaardigheden geoefend als het maken van functie- en betekenisanalyses van probleemgedrag, het in kaart brengen en registreren en meten daarvan, gedachtetraining, onderhandelen en doelen stellen met de patiënt om een gedragsexperiment op te zetten, uitvoeren van exposure (interoceptief en in vivo), opstellen van een stappenplan, taakconcentratie en responspreventie.

In de tweede helft komen specifieke vaardigheden aan bod zoals imaginaire exposure, cognitieve therapie en operante bekrachtiging bij specifieke stoornissen, zelfcontrole, motiverend interview en socratische dialoog, rekening houden met persoonlijkheidsproblematiek, opstellen behandelplan met afwegingen over keuze van als eerste te bewerken probleem en kwestie van parallel of sequentieel behandelen, psycho-educatie, CGW-werk in groepsformat en (digitale) innovaties.

Bovenstaande vaardigheden worden besproken en geoefend aan de hand van (protocollen voor) een tiental typen As-I-problematiek. Er is gelegenheid om te oefenen in het hanteren van verschillende interactievormen bij persoonlijkheidsproblematiek. Er wordt gewerkt met eigen in te brengen casuïstiek (van cursist zelf of van patiënt) in subgroepen onder begeleiding van de docenten nadat de diverse vormen van aanpak en/of technieken door hen of via DVD-opnamen zijn gedemonstreerd.

Werkwijze

De opbouw van een zitting is in principe als volgt:

- Intervisie / interactie en/of nabespreking literatuur door cursist(en) en/of duo of trio presentatie met videodemonstratie (*) en/of duo of trio presentatie van deel van protocol;
- Aanvullende uitleg en beantwoording vragen door docent;
- Groepsdiscussie;
- Demonstratie van technieken door docent en middels Dvd-materiaal;
- Rollenspellen en oefenen in subgroepen aan de hand van ingebracht casusmateriaal en huiswerkopdrachten;
- Bespreken van huiswerkopdrachten voor de volgende bijeenkomst.

* Indien video-opnamen technisch niet haalbaar zijn, kan met audio-opnamen gewerkt worden.

Evaluatie

Na elke zitting ontvangt u het evaluatieformulier. Het evaluatieformulier is een formulier waarop de gehele organisatie en uitvoering van de cursus geëvalueerd wordt. Wij verzoeken u vriendelijk het evaluatieformulier na elke zitting in te vullen en op dezelfde dag aan de gastvrouw te retourneren.

Literatuur:

Aan te schaffen boeken:

- 1) G.P.J. Keijsers, A. van Minnen, M.J.P.M. Verbraak, C.A.L. Hoogduin & P.M.G. Emmelkamp, 2017. 'Protocollaire behandelingen voor volwassenen met psychische klachten', boek 1. Uitgeverij Boom Amsterdam. (640 blz.)
- 2) G.P.J. Keijsers, A. van Minnen, M.J.P.M. Verbraak, C.A.L. Hoogduin & P.M.G. Emmelkamp, 2017. 'Protocollaire behandelingen voor volwassenen met psychische klachten', boek 2. Uitgeverij Boom Amsterdam. (648 blz.)
- 3) G.P.J. Keijsers, A. van Minnen, M.J.P.M. Verbraak, C.A.L. Hoogduin & P.M.G. Emmelkamp, 2017. 'Protocollaire behandelingen voor volwassenen met psychische klachten', boek 3. Uitgeverij Boom Amsterdam. (576 blz.)
- 4) Van Heycop ten Ham, Vos, de, B. en Hulsbergen, M. (2012). 'Praktijkboek gedragstherapie deel 1'. Uitgeverij Boom Amsterdam.

Uit 'Protocollaire behandelingen voor volwassenen met psychische klachten', boek 1 wordt in de loop van deze cursus gelezen:

- Voncken, M. en E. Allart (2017), *Protocollaire behandeling van patiënten met een sociale angststoornis*, blz. 107-160.
- Kampman M., G.P.J. Keijsers, G.J. Hendriks (2017), *Protocollaire behandeling van patiënten met een paniekstoornis met of zonder comorbide agorafobie*, blz. 177-231.
- Minnen, A. van en Arntz, A. (2017), *Protocollaire behandeling van patiënten met een posttraumatische stress-stoornis (PTSS)*, Blz. 311-370.
- Verbraak, M.J.P.M., C.A.L. Hoogduin & G.P.J. Keijsers (2017). *Protocollaire behandeling van patiënten met een obsessieve-compulsieve stoornis*, blz. 427-485.
- G.P.J. Keijsers en Hoogduin, C.A.L., (2017): *Protocollaire behandeling van patiënten met trichotillomanie, excoriatiestoornis en ander ongewenst gewoontegedrag*, blz. 563-613.

Uit 'Protocollaire behandelingen voor volwassenen met psychische klachten', boek 2 wordt het volgende gelezen:

- Bockting, C., Rijsbergen, G. van, Huibers, M. (2017): *Protocollaire behandeling van patiënten met een depressieve stoornis*, blz. 19-69.
- Wildt, W.A.J.M. de, Merckx, M., Vedel, E., Schippers, G.M., (2017). *Protocollaire behandeling van patiënten met een stoornis in het gebruik van alcohol, cannabis of cocaïne*, blz. 573-606.

Uit 'Protocollaire behandelingen voor volwassenen met psychische klachten', boek 3 wordt het volgende gelezen:

- Y.R. van Rood en C. de Roos (2017). *Somatisch onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten en somatischsymptoomstoornis*, blz. 19-63.
- Bouman, T.K., Vissers, S. (2017). *Protocollaire behandeling van patiënten met angst voor (ernstige) ziekten (voorheen hypochondrie)*, blz. 201-249.

Uit 'Praktijkboek gedragstherapie-deel 1: Handboek voor cognitief gedragstherapeutisch werkers' wordt het volgende gelezen:

- Hoofdstuk 2 t/m 2.5. *Functieanalyse: analyse van disfunctioneel gedrag*, blz. 49-74)
- Hoofdstuk 3 t/m 3.4 en 3.6. *Betekenisanalyse: analyse van disfunctionele emotionele reacties*, blz. 91-130 en blz. 139-142
- Hoofdstuk 7. *Cognitieve therapie*, blz. 247-274 en bijlage 5 en 6 blz. 397-398
- Hoofdstuk 10. *De therapeutische context*, blz. 335-365

Losse artikelen/hoofdstukken: (te ontvangen van CCD)

Een digitale cursusmap met aanvullende literatuur wordt bij aanvang van de cursus toegestuurd:

- Korrelboom K. en Broeke, ten E., (2014) Geïntegreerde cognitieve gedragstherapie; handboek voor theorie en praktijk. Bussum, Countinho, Hoofdstuk 7. Cognitief-gedragstherapeutisch proces; een overzicht, 207-256. (2,5 uur)
- Appelo, M. (2011). Socratisch motiveren. Amsterdam: Boom.
 - Hoofdstuk 2. Introductie en illustraties, blz. 15-32*
 - Hoofdstuk 6. Persoonlijkheid en veranderingsfasen, blz. 73- 86*
 - Hoofdstuk 11. Opmerkingen bij de DVD, blz. 133- 136*
- Exposuretherapie maximaliseren. Een benadering volgens het inhibitorisch leermiddel. Bram Vervliet, Barbara Depreeuw, Michael Treanor, Christopher C. Conway, Tomoslav Zbozinek & Michelle Craske. (2014) Gedragstherapie, 47, 4, 296-338.
- Emmerik, A. van. Handout Imaginaire Exposure (3 blz.)

ZITTING 1

Datum: 30 augustus 2018

Tijd: 10.00 – 17.00 uur

Thema: Leertheorie en protocollen

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Structuur en opzet van de cursus voor CGW i.o.
- Leertheorie: klassieke en operante conditionering (KC en OC)
- Leertheorie koppelen aan klinische praktijk
- Protocol op maat maken.

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. kent u de stappen van het gedragstherapeutisch proces
2. heeft u weet van de verschillende leerprincipes vanuit de klassieke en operante conditionering
3. weet u het belang van het gebruik van protocollaire behandelingen versus op maat gerichte behandelingen
4. heeft u weet van uw eigen rol naast deze van de cognitief gedragstherapeut en het team

Huiswerk:

- Lezen: Uit Heycop ten Ham, van B., Vos, de B. en Hulsbergen, M. (2012). Praktijkboek gedragstherapie-deel 1, Handboek voor cognitief gedragstherapeutisch werkers. Amsterdam: Boom.
 - Hoofdstuk 2 t/m 2.5. Functieanalyse: analyse van disfunctioneel gedrag, blz. 49-74 (1 uur)
 - Hoofdstuk 3 t/m 3.4 en 3.6. Betekenisanalyse: analyse van disfunctionele emotionele reacties, blz. 91-130 en blz. 139-142 (2 uur)
- Bekijk welke protocollen gebruikt worden in het team. Neem ze eventueel mee. Ga na in hoeverre binnen jouw organisatie je de rol als cognitief werker krijgt. Op welke manier is de samenwerking vormgegeven met de cognitieve gedragstherapeut?

Programma:

Tijd	Activiteit	Leerdoel	Werkvorm
10.00 – 10.30	Officiële opening, kennismaking, uitleg over opzet en inhoud van de cursus, huishoudelijke mededelingen.	Kennis van opzet van cursus	Plenaire lezing
10.30 - 11.00	Uitleg over en verdeling van duo of trio praktijkopdrachten (Duo of trio praktijkopdracht met videodemonstratie en duo of trio presentatie van deel van het protocol)	Kennis van centrale rol van praktijk opdrachten	Huiswerk afspraken per cursist maken
11.00 – 13.00	- Cognitieve gedragstherapie: wat is het? - Hoe is het binnen ieders team geregeld met rol CGW i.o.? - Welke ervaringen zijn er met CGt? - Groepen van 3-4, Protocollen: wie gebruikt ze en welke worden er gebruikt?	Kennis van KC en OC. Kennis van al bekende en onbekende protocollen.	Plenaire uitleg en oefening in KC en OC. In subgroepen registreren van ervaring in CGt
13.00 – 13.30	Lunch		

<p>13.30 – 16.30</p>	<p>Interactief Van Theorie naar Praktijk - welke competenties zijn er nodig om deze brug te slaan? - waar in de behandeling?</p> <p>Video/interactief/simulatie, Het gebruik Protocol-Maatwerk (C)GT >< GCGT Waarom protocollen? Hoe ziet een protocol eruit? -> bestuderen van de indeling van protocollen Kijken naar een protocol vanuit het gedragstherapeutisch proces? Van theorie naar praktijk en weer terug Een blik in de keuken van de cognitief gedragstherapeut : van analyses en holistische theorie naar metingen en interventies, rol van CGW.</p>	<p>Leertheorie koppelen aan klinische praktijk. Protocollen op maat maken.</p>	<p>Simulatie oefening van naar theorie naar praktijk. Aansluitend intervisie en interactie.</p>
<p>16.30 – 17.00</p>	<p>Lijst van cursisten verdeling opdracht protocollen en videodemonstraties (vanaf dag 3). Wie volgende week?</p> <p>Taak volgende keer: neem een voorbeeld mee van een casus waarmee je delen van een protocol uitvoert. Licht toe wat je doet in het kader van de gehele behandeling, waarom je dat doet en wat je verwacht te bereiken.</p>		<p>Huiswerk zitting twee vaststellen.</p>

ZITTING 2

- Datum:** 13 september 2018
- Tijd:** 10.00 – 17.00 uur
- Thema:** Gedragstherapeutisch proces en gedragsexperiment.

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Gedragstherapeutisch proces
- Cognities en gedragsexperiment
- Basisvaardigheden:
- Cognitieve therapie (gedachterapporten)
- Onderhandelen en doelen stellen om samen met patiënt een gedragsexperiment op te stellen.

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. kunt u eenvoudige analyses maken
2. heeft u kennis gemaakt met van de basisvaardigheden in de cognitieve therapie (5 G's/automatische gedachten, intermediaire opvattingen en kernopvattingen), de socratische dialoog, de neerwaartse pijltechniek en het gedachterapport
3. tevens kunt u deze basisvaardigheden uitvoeren

Huiswerk:

- Korrelboom K. en Broeke, ten E., (2014) Geïntegreerde cognitieve gedragstherapie; handboek voor theorie en praktijk. Bussum, Coutinho, Hoofdstuk 7. Cognitief-gedragstherapeutisch proces; een overzicht, 207-256. (2,5 uur)
- Lezen: Uit Heycop ten Ham, van B., Vos, de B. en Hulsbergen, M. (2012). Praktijkboek gedragstherapie-deel 1, Handboek voor cognitief gedragstherapeutisch werkers. Amsterdam: Boom. Hoofdstuk 7. Cognitieve therapie, blz. 247-274 en bijlage 5 en 6 blz. 397-398
- Opdracht i.v.m. protocol bij een cliënt: Licht toe wat je doet in het kader van de gehele behandeling, waarom je dat doet en wat je verwacht te bereiken. Indien je vast loopt in het protocol, wat doe je? 2 - 3 cursisten brengen in (vanaf nu iedere week 2 - 3 andere)

Programma:

Tijd	Activiteit	Leerdoel	Werkvorm
10.00 – 10.30	Intervisie rondom literatuur	Gedrags therapeutisch proces	Intervisie
10.30 - 11.00	Nabespreking literatuur/vragen aan docent	Kennis	Interactie
11.00 – 12.15	Bespreking van opdracht rondom het gebruik van een deel van het protocol bij een cliënt (2 -3 cursisten brengen ieder eigen cliënt in)→ in 2 of 3 groepen	Een al gebruikt protocol.	Duo of trio presentatie van een deel van een gebruikt protocol.

12.15 – 13.15	Introductie Gedachterapport: 5G's Werkwijze en oefenen in groepen a.d.h.v. video/casus Oefenen in subgroepen met G-schema's van het huiswerk, uitdagen (socratische dialoog), alternatieve gedachten formuleren en gedragsexperiment.	Basis vaardigheden in de cognitieve therapie.	Rollenspel, oefenen in subgroepen.
13.15 – 13.45	Lunch		
13.45 – 14.00	Bespreking plenair van oefenen in subgroepen.	idem	Plenaire terugkoppeling
14.00 – 15.00	Uitleg over socratische dialoog/ neerwaartse pijltechniek Uitleg/video van overige cognitieve technieken: - oefenen met taartdiagram - oefenen met meerdimensionaal evalueren - kansberekening	Socratische dialoog en overige cognitieve technieken	Uitleg, video en/of live demonstratie
15.00 – 15.15	Pauze		
15.15 – 16.30	Oefenen in duo's met de technieken a.d.h.v. voorbeelden	Idem oefenen	Oefenen in duo.
16.30 - 16.45	Nabespreking		Interactie
16.45 – 17.00	Vorbereiding huiswerk zitting 3		Huiswerk zitting drie vaststellen

ZITTING 3

Datum: 27 september 2018

Tijd: 10.00 – 17.00 uur

Thema: Angststoornissen

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Angststoornissen; protocollaire behandeling, m.n.
- Paniekstoornis (interoceptieve exposure en exposure in vivo), en
- Sociale fobie (taakconcentratie en aanleren van nieuwe - operante - vaardigheden).

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. kunt u weergeven wat in een protocol het doel is van de interventies bij bovenstaande stoornissen
2. weet u de werkwijze van een gedragsexperiment en van exposure in vivo
3. kunt een gedragsexperiment op zetten
4. kunt u interoceptieve exposure (IE) toepassen
5. kent u de principes achter de taakconcentratie (TC) en weet hoe deze in te zetten in de behandeling

Huiswerk:

- Lezen: Kampman M., G.P.J. Keijsers, G.J. Hendriks (2017), *Protocollaire behandeling van patiënten met een paniekstoornis met of zonder comorbide agorafobie*, blz. 177-231.
- Voncken, M. en E. Allart (2017), *Protocollaire behandeling van patiënten met een sociale angststoornis*, blz. 107-160.
- Lezen: Exposuretherapie maximaliseren. Een benadering volgens het inhibitorisch leermiddel. Bram Vervliet, Barbara Depreeuw, Michael Treanor, Christopher C. Conway, Tomoslav Zbozinek & Michelle Craske. (2014) *Gedragstherapie*, 47, 4, 296-338. (N.B.: Lees met name praktijkvoorbeelden!)
- Opdracht exposure: bedenk een casus of eigen angst (als.... dan gebeurt...) waarbij we een exposure-oefening kunnen doen. Neem deze mee.
- 2-3 cursisten bespreken hun opdracht t.a.v. protocol
- 2-3 cursisten laat de videodemonstratie zien van een interventie

Programma:

Tijd	Activiteit	Leerdoel	Werkvorm
10.00 – 11.00	Videodemonstratie interventie + nabespreking (2-3 cursisten)	Een bij cursisten bekend protocol.	Duo of trio casus praktijkopdracht met videodemonstratie.
11.00 - 11.30	Bespreking opdracht gebruik van een protocol (2 - 3 cursisten)	Protocollen bij paniekstoornis , agorafobie en sociale angststoornis	Duo of trio presentatie van onderdeel protocol.

11.30 – 12.30	Kritische kijk op protocollen bij angst bestuderen: wat doen we in deze protocollen kijkend naar de interventies? Bespreken met medecursisten, daarna plenair.	Protocollen angststoornissen: rol van ontspanning, vermijding en veiligheids gedrag.	Interactie in duo's en daarna plenair.
12.30 – 13.00	Nieuwste inzichten, Uitleg en demonstratie gedragsexperiment met maximaliseren exposure in vivo.	Exposure in vivo	Plenaire bespreking en demonstratie: maximaliseren exposure
13.00 – 13.30	Lunch		
13.30 – 14.30	Oefenen in groepjes d.m.v. rollenspel van gedragsexperiment / exposure in vivo a.d.h.v. eigen voorbeelden plenaire nabespreking.	Exposure in vivo en gedragsexperiment	Oefenen in exposure in vivo in subgroepen
14.30 – 15.30	Interoceptieve exposure en kort oefenen plenair	Interoceptieve exposure (IE)	Live demonstratie en plenair oefenen
15.30 – 16.45	Demonstratie taakconcentratie door docent met een cursist oefening d.m.v. rollenspel van taakconcentratie, plenair.	Taakconcentratie (TC)	Live demonstratie en in subgroepen oefenen
16.45 – 17.00	Voorbespreking huiswerk zitting 4		Huiswerk zitting vier vaststellen

ZITTING 4

- Datum:** 11 oktober 2018
- Tijd:** 10.00 – 17.00 uur
- Thema:** Dwang- en somatischsymptoomstoornissen.

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Dwangstoornis
- Somatischsymptoomstoornissen
- Angst voor ernstige ziekten (voor DSM 5: hypochondrie).

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. heeft u weet van de verschillende interventies gebruikt in de protocollen passend bij de doelgroep
2. kunt u de interventie responspreventie gekoppeld aan exposure (ERP) uitvoeren bij dwang en angst voor ernstige ziekten.
3. kunt u een cliënt middels de rationale motiveren tot het uitvoeren van en oefenen met de techniek
4. kunt u de interventies gekoppeld aan het gevolgenmodel voor onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten uitvoeren
5. kunt u een client middels de rationale motiveren tot het uitvoeren van opdrachten die voortvloeien uit het gevolgenmodel

Huiswerk:

- Lezen: Verbraak, M.J.P.M., C.A.L. Hoogduin & G.P.J. Keijsers (2017). *Protocollaire behandeling van patiënten met een obsessieve-compulsieve stoornis*, blz. 427-485.
- Lezen: Y.R. van Rood en C. de Roos (2017). *Somatisch onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten en somatischsymptoomstoornis*, blz. 19-63.
- Lezen: Bouman, T.K., Vissers, S. (2017). *Protocollaire behandeling van patiënten met angst voor (ernstige) ziekten (voorheen hypochondrie)*, blz. 201-249.
- Opdracht t.a.v. protocollen: 2 - 3 cursisten
- Videodemonstratie m.b.t. techniek door 2-3 cursisten.

Programma:

Tijd	Activiteit	Leerdoel	Werkvorm
10.00 – 11.00	Videodemonstratie interventie + nabespreking (2-3 cursisten)	IE of TC	Duo of trio casus praktijkdracht met videodemonstratie
11.00 - 11.30	Bespreking opdracht gebruik van een protocol (2 - 3 cursisten)	Protocol dwang, somatische symptoom stoornis, angst voor ernstige ziekte	Duo of trio presentatie van deel van protocol.

11.30 – 12.30	Kritische kijk op protocollen bij dwang bestuderen: wat doen we in deze protocollen kijkend naar de interventies? Bespreken met je buurman, daarna plenair.	Exposure en responspreventie (ERP)	Interactie in duo's en daarna plenair
12.30 – 13.15	Demonstratie door docent van responspreventie bij dwang a.d.h.v. videofragmenten. Oefenen plenair en in subgroepen met opzetten van hiërarchie met systeemkaartjes en met exposure met responspreventie. Subgroep oefening met uitvoeren stap 1 van responspreventie a.d.h.v. hiërarchie met systeemkaartjes.	Uitvoer opbouw hiërarchie en ERP.	Video en/of Live demonstratie door docent. Oefenen in subgroepen.
13.15 – 13.45	Lunch		
13.45 – 15.00	Protocol Hypochondrie: bespreking van werkwijze en oefenen. Oefening in uitleg van rationale (leertheoretisch verklaringsmodel) bij hypochondrie (eerst plenair, dan in subgroepen).	Rationale model angst voor ernstige ziekte	Video en/of Live demonstratie door docent. Oefenen in subgroepen.
15.00 – 15.30	Subgroep oefening: rollenspel in motivatie patiënt met hypochondrie tot responspreventie (vanuit rationale).	Idem	Oefenen in subgroepen
15.30 – 15.45	Plenair vergelijken overeenkomsten en verschillen tussen de protocollen bij somatoforme stoornissen, gevolgenmodel én exposure en responspreventiemodel.	Protocollen vergelijken	Plenaire interactie.
15.45 – 16.00	Pauze		
16.00 – 16.45	Oefenen met onderdelen uit protocol gevolgenmodel bij onverklaarde lichamelijke klachten: realiseren basisniveau van activiteiten en conditie-opbouw (CVS); of anamnese, uitleg van rationale of belang van doen van oefeningen thuis of met gedragsmatige module.	Kennis van en oefenen met rationale en activiteitsniveau .	Oefenen in subgroepen
16.45 – 17.00	Nabespreking en huiswerk zitting 5. Extra: vrijwilligers voor IE.		Huiswerk zitting vijf vaststellen

ZITTING 5

Datum:	1 november 2018
Tijd:	10.00 – 17.00 uur
Thema:	Protocollen met specifieke technieken

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Imaginaire exposure (IE), bij PTSS,
- Cognitieve therapie (CT) a.h.v. gedachterapport (zie zitting 2), bij depressie,
- Operant programma (gedragsactivering), bij depressie.

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. weet u welke interventies minimaal aan de orde kunnen/moeten komen bij de protocollen
2. weet u hoe de imaginaire exposure toe te passen en kunt u deze uitvoeren
3. kent u de interventie gericht op gedragsactivering bij een depressieve client
4. kunt u een client met depressie klachten cognitief uitdagen

Huiswerk:

- Lezen: Bockting, C., Rijsbergen, G. van, Huibers, M. (2017): *Protocollaire behandeling van patiënten met een depressieve stoornis*, blz. 19-69.
- Lezen: Minnen, A. van en Arntz, A. (2017), *Protocollaire behandeling van patiënten met een posttraumatische stress-stoornis (PTSS)*, Blz. 311-370.
- Lezen: Handout. Emmerik, A. van. Imaginaire Exposure.
- Opdracht protocol 2-3 cursisten
- Opdracht videodemonstratie 2-3 cursisten

Programma:

Tijd	Activiteit	Leerdoel	Werkvorm
10.00 – 11.00	Videodemonstratie interventie (2-3 cursisten) + nabespreking	ERP of gevolgen model	Duo of trio casus presentatie en video demonstratie
11.00 - 11.30	Bespreking opdracht gebruik van een protocol (2 - 3 cursisten)	Protocol PTSS en depressie	Presentatie deel van protocol door 2 - 3 cursisten
11.30 – 12.15	Kritische kijk op protocollen bij PTSS bestuderen: wat doen we in deze protocollen kijkend naar de interventies? bespreken met je buurman, daarna plenair	Protocol PTSS	Interactie in duo's en daarna plenair
12.15 – 12.45	Uitleg door docent a.d.h.v. hand out IE.	IE	Plenaire uitleg docent

12.45 – 13.15	Demonstratie van docent in imaginaire exposure	IE	Live demonstratie docent
13.15 – 13.45	Lunch		
13.45 – 14.30	Oefenen met imaginaire exposure in subgroepjes	IE	Oefenen in subgroepjes
14.30 – 16.45	Gedragsactivering/CT binnen behandeling Depressie Oefening carrousel met 2*2 vignetten depressieve cliënt 1. komen tot gedragsactivering 2. cognitieve techniek: uitdagen van gedachten	Beide interventies uit protocol depressie	Plenair oefenen in carrousel
16.45 – 17.00	Voorbereiding huiswerk zitting 6		Huiswerk zitting zes vaststellen

ZITTING 6

Datum:	15 november 2018
Tijd:	10.00 – 17.00 uur
Thema:	Ongewenste gewoonten en verslaving.

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Ongewenste gewoonten
- Verslaving.

Leerdoelen:

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. kunt u risicoanalyses maken en risicosituaties bespreekbaar maken.
2. kunt u middels bv. een topografische analyse met cliënt 'the point of no return' helder krijgen en zelfcontroleprocedures toepassen
3. begrijpt u de werkwijze van cue-exposure en heeft u een eerste stap gemaakt in het oefenen hiermee
4. begrijpt u het nut en kunt u interventies toepassen bij alcoholverslaving

Huiswerk:

- Lezen: G.P.J. Keijsers en Hoogduin, C.A.L., (2017): *Protocollaire behandeling van patiënten met trichotillomanie, excoriatiestoornis en ander ongewenst gewoontegedrag*, blz. 563-613.
- Lezen: Wildt, W.A.J.M. de, Merx, M., Vedel, E., Schippers, G.M., (2017). *Protocollaire behandeling van patiënten met een stoornis in het gebruik van alcohol, cannabis of cocaïne*, blz. 573-606.
- Opdracht protocollen 2 - 3 cursisten
- Videodemonstratie 2-3 cursisten
- Opdracht zelfcontrole: heb je zelf een onhebbelijke, min of meer ongewenste gewoonte? Bedenk een opzet zelfcontroleprocedure inclusief registratiemetingen en neem die mee naar bijeenkomst (elke cursist).

Programma:

Tijd	Activiteit	Leerdoel	Werkvorm
10.00 – 11.00	Videodemonstratie interventie (2-3 cursisten) + nabespreking	IE of activiteiten niveau verhogen of CT depressie	Duo of trio casus presentatie en videodemonstratie
11.00 - 11.30	Bespreking opdracht gebruik van een protocol (2 - 3 cursisten)	Ongewenste gewoonten en verslaving	Duo of trio presentatie van deel van protocol
11.30 – 12.15	Kritische kijk op protocollen bij ongewenste gewoonten en zelfcontroleprocedures: wat doen we in deze protocollen kijkend naar de interventies? Bespreken met je buurman/vrouw, daarna plenair.	Idem	Interactie in duo's en daarna plenair

12.15 – 13.15	Zelfcontrolevaardigheden: commitment/verandertaal/ risicoanalyses/risicosituaties	Risicosituatie en analyse	Oefenen in subgroepen
13.15 – 13.45	Lunch		
13.45 – 14.30	Oefening plenair en in subgroepen d.m.v. rollenspel met zelfcontroleprocedures a.d.h.v. door cursisten ingebrachte eigen registratie van onhebbelijke/ongewenste gewoonten.	Point of no return en zelfcontrole	Onderlinge Gedrags Modificatie
14.30 – 16.45	Inventarisatie eigen ‘verslaving’ van door cursisten meegebrachte drank en/of etenswaren en plenaire demonstratie door docent van cue-exposure. Bespreking literatuur alcoholprotocol door cursist en aanvullende uitleg door docent. Tonen en bespreken filmfragment van werkingsmechanisme verslaving / Tonen en bespreken van filmfragment YouTube ‘Labyrint diep in verslaafde brein’. In subgroepen in rollenspel oefenen met interventies uit alcoholprotocol.	Toepassing protocol stoornis in gebruik alcohol e.a.	Live demonstratie door docent van cue exposure. Interactie Video + Interactie In subgroepen oefenen met protocol stoornis in gebruik alcohol e.a.
16.45 – 17.00	Vorbereiding huiswerk zitting 7.		Huiswerk zitting zeven vaststellen

ZITTING 7

Datum: 29 november 2018

Tijd: 10.00 – 17.00 uur

Thema: Omstandigheden om rekening mee te houden bij CGt

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Therapeutische context
- Motivering
- Obstakels, zoals omgaan met 'moeilijk' gedrag

Leerdoelen:

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. ken je het belang van de therapeutische context en je rol hierin als CGW-er
2. weet je het belang van commitment en wat te doen wanneer deze niet bereikt wordt
3. kan je motiveringstechnieken toepassen voor het blijvend volgen van je deelbehandeling

Huiswerk:

- Lezen: Uit Heycop ten Ham, van B., Vos, de B. en Hulsbergen, M. (2012). Praktijkboek gedragstherapie 1, Handboek voor cognitief gedragstherapeutisch werkers. Amsterdam: Boom.
 - Hoofdstuk 10. De therapeutische context, blz. 335-365
- Lezen: Uit Appelo, M. (2011). Socratisch motiveren. Amsterdam: Boom.
 - Hoofdstuk 2. Introductie en illustraties, blz. 15-32
 - Hoofdstuk 6. Persoonlijkheid en veranderingsfasen, blz. 73- 86
 - Hoofdstuk 11. Opmerkingen bij de DVD, blz. 133- 136
- Inventariseer in je eigen werk belangrijke obstakels in de behandelingen die je momenteel doet.
- Opdracht protocollen 2 - 3 cursisten
- Videodemonstratie 2 - 3 cursisten

Programma:

Tijd	Activiteit	Leerdoel	Werkvorm
10.00 – 11.00	Videodemonstratie interventie (2-3 cursisten) + nabespreking	Cue exposure en zelfcontrole	Duo of trio casus presentatie en video demonstratie
11.00 - 11.30	Bespreking opdracht gebruik van introductie socratisch motiveren (2 - 3 cursisten)	Socratisch motiveren (= vervolg op zitting 2 over socratische dialoog)	Duo of trio presentatie. van gebruik socratisch motiveren.

11.30 – 13.15	<p>Kritische kijk op het werken met ‘moeilijke’ mensen. Welke rol wel/niet als CGW-er binnen deze behandeling?</p> <p>a) Bespreken in subgroepen nabespreken van FA en/of BA van obstakels in behandelingen</p> <p>b) Therapeutische relatie binnen zulke behandelingen; hoe tijdens een sessie cliënt gemotiveerd houden en je aan je deelplan houden?</p> <p>c) hoe omgaan met automutilerend gedrag? agressief gedrag op de groep, in de kliniek, in de sessie?</p> <p>Bespreking literatuur therapeutische context</p>	<p>'Moeilijk' gedrag.</p> <p>Motivering</p> <p>Context</p>	<p>Interactie in duo's en daarna plenair</p>
13.15 – 13.15	Idem	Idem	Oefenen in subgroepen
13.15 – 13.45	Lunch		
13.45 – 16.45	<p>Motiveringstechnieken uit de cognitieve therapie</p> <p>Bespreking literatuur socratisch motiveren door cursist met aanvullingen van docent, verschil met motiverende gespreksvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oefenen a.d.h.v. vignetten met een cliënt die opdrachten niet uitvoert - Oefenen met het behouden van commitment voor jouw deelbehandeling en wat indien dit niet lukt/wil? - Vignetten van cases: wiens verantwoordelijkheid is dit (team, organisatie, CGT-er, CGW-er, cliënt) → allerlei stellingen en debatteren hierover 	<p>Motivering door socratische dialoog en motiverende gespreksvoering.</p> <p>Context</p>	<p>Huiswerkopdracht van 1 cursist</p> <p>Oefenen plenair en in subgroepen a.h.v. vignetten</p>
16.45 – 17.00	Vorbereiding huiswerk zitting 8.		Huiswerk zitting acht vaststellen

ZITTING 8

- Datum:** 13 december 2018
- Tijd:** 10.00 – 17.00 uur
- Onderwerp:** Bijzondere vormen van CGt en evaluatie

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Psycho educatie over CGt
- Innovaties, m.n. op het vlak van e-health,
- GroepsCGW
- Eindtoets en eindevaluatie
- Vervolgtraject: leerdoelen supervisie na deze basiscursus.

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. kent u het belang van psycho-educatie en weet u hoe dit (nog meer) te implementeren in uw organisatie
2. heeft u uw eigen leerdoelen t.a.v. de CGW-werk geformuleerd
3. heeft u weet van uw rol in het gebruik van E-health
4. bent u op de hoogte van de innovaties en heeft u kennis genomen van VGct mogelijkheden inzake vervolg

Huiswerk:

- Zonodig herlezen: delen van eerder opgegeven literatuur t.b.v. eindtoets.
- Inventarisatie op papier zetten (half A 4) van wat in ieders eigen werksituatie aan psycho-educatie en digitale hulpmiddelen (E-health) beschikbaar is in de dagelijkse praktijk met praktische verbeter voorstellen.
- Inventarisatie op papier zetten (half A 4 van wat in ieders eigen dagelijkse praktijk aan CGW-werk in groepsformat voorhanden is met praktische verbetervoorstellen.
- Formuleren van ieders individuele leerpunten bij vervolgtraject: supervisie t.b.v. inschrijving als CGW-er bij VGct.
- Videodemonstratie door 2-3 cursisten

Programma:

Tijd	Activiteit	Leerdoel	Werkvorm
10.00 – 11.00	Videodemonstratie interventie + nabespreking	Socratisch motiveren	Duo of trio casus praktijkopdracht en videodemonstratie
11.00 – 12.00	Eindtoets	Kennis hele cursus	Individuele toets
12.00 – 12.30	Bespreking eindtoets	Idem	Plenair

12.30 – 13.15	<p>Uitleg door docent over belang van psycho-educatie en werken in groepsformat; verstrekken van voorbeelden vanuit de dagelijkse praktijk.</p> <p>In subgroepen plan maken voor verbetering van psycho-educatie in eigen dagelijkse praktijk a.d.h.v. vooraf gemaakte individuele inventarisatie, en om op de eigen werkplek meer te doen met CGW-werk in groepsformat.</p> <p>Inleiding docent op E-health in de gedragstherapie.</p>	<p>Psycho-educatie</p> <p>e-health e.a. innovaties</p> <p>CGT in groepsformat</p>	<p>Interactie in duo's en daarna plenair</p>
13.15 – 13.45	Lunch		
13.45 – 15.45	<p>Later in te vullen, mede n.a.v. lacunes bij eindtoets::</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderwerpen waar nog vraag naar is - extra oefenen met bepaalde technieken 	Extra.	<p>Live demonstratie door docent en oefenen plenair of in subgroepen</p>
15.45 – 16.00	Invullen schriftelijke eindevaluatie		individueel
16.00 – 16.30	<p>Evalueren: plenair bespreken van uitkomst schriftelijke eindevaluatie, bespreken van ieders eigen leerpunten voor supervisie t.b.v. registratie als CGW-er bij VGct, en bespreking plaats CGW-er t.o.v. overige behandelaars op ieders eigen werkplek.</p>	Vervolg traject	Plenair nabespreken
16.30 – 17.00	<p>Afronding cursus. De certificaten worden uitgedeeld, na beoordeling docent eindtoets, en wanneer is voldaan aan presentie-eisen en (reguliere en eventueel extra) toetsingsmomenten.</p>		Plenair